



SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok  
reklamációk  
küldendőkSzékelyudvarhely,  
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,  
Becsek Dániel Fia  
könyvnyomdájába inté-  
zendők: Sz.-udvarhely  
Árpád-utca 3

# VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSAG.

*Vajda Ferencz*

|  |   |   |
|--|---|---|
| FŐSZERKESZTŐ:<br><b>NAGY KÁROLY</b> , ref. theol. tanár.                     | KIADJA:<br>Az Erdélyi Ref. Egyházkerület<br>»Egyházi Értekezlete« | Megjelenik:<br>minden vasárnap egy iven.<br>ELŐFIZETÉSI ÁR:<br>Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.<br>Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill. |
| FELELŐS SZERKESZTŐ:<br><b>VAJDA FERENCZ</b> ,<br>székelyudvarhelyi ref. pap. |   |   |

## Olvassunk!

(Terjesszük a »Vasárnapot«).

Az áldott gyümölcs érlelő nyárnak vége! Az őszi hűvös szél már végig nyargalt határainkon s kezdi leszüretelni a táj költészetét. Hervadtan hullongnak alá a megsárgult levelek s olykor olykor sűrű ködfátyol borítja a letarolt mezőket. Az illatos virágok nincsenek többé. A forró napsugár, mely oly sokat incselkedett velünk a nyár napjaiban, hideg őszi fénynyé változott, mely ott tévedez a hervadó lombok közt. A lég lantosai is lassan-lassan elnémulnak s eltávoznak melegebb vidékre.

Igen lassan-lassan bezárul az előbb még megmérhetetlen gazdagságban pompázó természet kapuja, kirekesztve onnan a sok szorgos-munkás kezét. Szűk hajlékink falai közé huzódunk s csendes lemondással nézünk a hosszú unalmas esték s a semmit tevés időszakára elé.

De vajjon, a semmittevés időszaka s az unalmas esték, napok következnek? Gondolkozzunk csak, nincsenek-e nekünk kötelességeink, melyek teljesítésében soha sem szabad meg szünnünk s melyeket a testi munka szünetelésekor még fokozottabb mértékben kell teljesíteni? Ugy hiszem mindenki érzi és tudja, hogy bizony vannak nekünk kötelességeink. Szeretném minden keresztyén fülébe oda dörögni vagy még inkább szíve táblájára égő betűkkel felírni, hogy ez a kötelesség, a kötelességek legfőbbje, legszentebbjeinek egyike, mely nem más mint lelkünk művelése, nemesítése s ez által érzéseink finomítása, hogy eképpen benünk ki kristályosodhassék a mindeneiket fentartó szeretet.

Nos, hát ez a mi kötelességünk, melyet a bekövetkezendő időben teljesíteni tartozunk; mely aztán elüzi az unalmat, rövidebbé teszi a napokat estéket s testünknek s lelkünknek üdeségét mindig megőrzi.

Hogy miképpen eszközölhető a lélek nemesítése? művelődésünket mi szotgája leghathatósabbban? erre egyszerű a felelet; a jókönyvek s lapok olvasása. Az olvasás által egyfelől előmozdítjuk művelődésünket, melynélfogva úgy az egyén, mint az egész nemzet erkölcsében, egészségében, iparában, gazdaságában gyarapodás áll be, addig másfelől a jókönyvek s lapok egész észrevétlenül »beleviszik a szívekbe a sivárság és a csügges helyett a törekvést a jóra, az érzéket a szép iránt s az önbizalmat. Kiszorítják azt a retentő gyűlöletet és keserűséget, mely minden felé elterjedt nálunk. Szeretetet juttatnak a szívekbe. A műveltség mellé, mely magára csak erő, szárnyu adják így a lelkek humanismusát (emberszeretését) s az magasra visz messze a tudatlanságtól, a gyűlöletől s a büntől«. (Gyulay F.)

Miként a természetben soha sincsen szünetelés, mert az eljövendő — télben — is munkálkodik az Úr hatalmas keze, — a hó fehér szőnyege alatt a következendő — gyümölcsözésre szükséges erő gyűltés munkája folyik, úgy az ember életében is mikor látszólag munkaszünetelés állott be, az nem azt jelenti, hogy most heverjünk vagy a bűzhödt fojtó levegőjü korcsmákban éljük le napjainkat, hol pipa füst eregetése s a bűnök italának szürcsölése közben trágár beszédeket folytassunk avagy nálunknál jobb ember társunkat rágalomazzuk, hanem ez arra int minket, hogy mi is erőt gyűjtsünk — de nem testi erőt, — hanem lelkünk építésén fáradozzunk, hogy már itt e földön teremtsünk egy szebb, egy boldogabb

életet, a melyet pedig csak »az élet belső törvényeinek határozott követése által leher elérni« (Tolsztoj) s melynek egyik sarkalatos parancsa az, hogy: *olvassunk!*

E parancs iránti hódolatnak kell tekinteni azt a mozgalmat is, mely úgy az állam részéről, mint a társadalom egyesrétégekben észlelhető a nyilvános és népkönyvtárak szervezésével.

Mindazon által nekünk nincs okunk a panasra éppen, mert elég kedvező helyzetben vagyunk, a mennyiben rendelkezésünkre áll egy oly lap, mely a fentebbieknek teljesen megfelel. Ellát hasznos tanulságos olvasni valókkal, nemes buzgalommal törekszik mélyíteni az erényeket s erkölcsöket; iránytű a szeretet gyakorlására nézve s nem hagyja figyelmen kívül még anyagi- gazdasági- érdekeinket sem. Ez a megbecsülhetetlen kincs — mert valóságos kincs — a mi kedves »Vasárnap«-unk. Hiszem s megvagyok győződve róla, hogy a hol egyszer befogadták ott mihamar a család egyik legkedvesebb tagjává lett, tudom sokan epedve várják a »Vasárnap«-ot, hogy olvassanak belőle s épüljenek általa.

Kérlek azért nyájas olvasó szeretettel, vedd pártfogásodba ezt a kedves lapot! Ha össze jössz egykis tere-ferére, ha találkozol rokoniddal, barátiddal, szomszédoddal, kik még nem ismerik a »Vasárnap«-ot, ismertesd meg velük s mondjad ha egy magánosan nem tudná járni, álljanak össze ketten-hárman s járassák közösen. Higgyétek el, hogy kevés idő mulva tapasztalni fogják ők miként te tapasztaltad, hogy a »Vasárnap« nélkülözhetetlen, hogy nem hiányozhatik egy csa-

lád szentélyéből sem. Tedd meg nyájas olvasó Isten áldása lesz a te buzgóságod jutalma egyfelől, másfelől pedig embertársaid szeretete, tisztelete. Olvassuk hát s terjesszük a »Vasárnap«-ot.

Mezey Mihály.

## Kálvin János tanítása

### a szakramentumokról.

A mi feladatunk most az, hogy azokról a szakramentumokról beszéljünk különösen a melyeket az Úr rendes szakramentumokul rendelt az ő egyházában, azért, hogy az övéit egy hitre és egy hitnek vallásra táplálják. Azonban a szakramentumok nem csak a jegyeken, hanem a vallásos cselekvényeken alapulnak; vagy — ha úgy tetszik, a jegyek, a melyek itt adatnak, vallásos szertartások. Úgy, hogy a szakramentumokat így is határozhatnád meg: vallásos cselekvények, melyek által az Úr, az ő népének hitét gyakorolni és megerősíteni akarja. Ezek pedig maguk is különbözőek voltak, az idők különböző viszonyaihoz mérten, a mint tetszett az Istennek ilyen, vagy amolyan módon jelenteni ki magát az embereknek. Mert Ábrahámnak és az ő utódainak a körülmetélkedés rendeltetett; (I Mózes 17. 10.—) a mihez azután mindenféle tisztulások és áldozatok járultak a mózesi törvény szerint. Ezek voltak a zsidók szakramentumai egész a Krisztus eljöveteleig, a mikor azok eltörtültetvén, két szakramentum rendeltetett, a melyeket most a keresztyén egyház

## TÁRCZA.

### A tetőtől az aljig.

— Elbeszélés. —

Irta: G. Dószeghy Mór

Nagyságos Érmelléky László urnál folyik javában a nágy dárídó, pedig nincsen se névnap, se lakodalom, se keresztelő; disznótor meg éppen nincsen, mert a legforróbb kánikulai nap égeti a határon arató parasztokat. Nincs ilyes esemény semmi, a nagyságos ur csak mulat, jó kedve van. Módja van hozzá, mert önti a termést az ötszáz holdas ősi tag. Ideje is van. A munkát végzi a paraszt, ügyel rájuk az ispán, számol a jövedelemmel, a pénzt a nagyságos ur költi el, úgy, ahogy neki jól esik. Szóval a nagyságos urnak módja is, ideje is van a mulatságra és most még pénze is van hozzá. Most is éppen javában folyik a multság. A társaság — ha más- onnan nem jöttek urak — összeverődött a faluból is. Akad az ilyen dologra ember mindig és mindenütt.

Össze csengenek a poharak, a nagyságos urnak nagy kedve van.

— Hé, hol vagy cigány, huzzad Arany-szál,

sirjon a hegedű, reszkessen a hur, huzzad, azt huzzad:

— Rövid az élet — örök a sir.

A szóra fölvetette fejét a sarokban Arany-szál, az öles termetű, fekete cigány. Nincsenek társai, csak egyedül áll a sarokban, itt lakik ő az udvarban, itt nőtt fel a nagyságos ur mellett, kicsiny gyermekkorukban is ő volt a mulattató, a játékszere a kis urfinak, úgy csinált vele, ahogy a szeszélye hozta magával. Hogy megnöttek ő csak itt ragadt s most is ő a mulattató, az udvari muzsikus.

Összezsengtek a poharak. Arany-szál ráhajtja göndörfürtös fejét a hegedűre, megrezdül a hur s szól a nóta:

— Rövid az élet . . .

A poharak csengnek, mindig jobban csengnek, míg ki erre, ki arra dől. Így folyik ez a nagyságos urnál minden nap. Ha a falusi társak nem állották mindig a sarat, kerültek mások, az ilyen házhoz hamar odakapnak a léha, dolog-nélküli emberek, mint a czukorra a legyek. Vagy ha éppen senki sem akadt, mulatott a nagyságos ur egyedül is. Szenvedélye volt az már neki, aztán ott volt a hü társ, Arany-szál az udvari cigány, az mindig helyt állott, az soha ki nem dőlt.

Igy folyt ez nap-nap után. Pedig a nagyságos urnak családja volt. Gondos, áldott felesége,

használ: a keresztség és az Úrvacsora. (Máté 28. 19; 26<sub>26-28</sub>)

Azonban, már ama régieknek ugyanaz volt a céljuk, a mire most a mieink irányulnak, t. i. hogy a Krisztushoz vezessenek és mintegy kézen fogva hozzá vigyenek; vagy inkább, hogy őt, mint valami képek, ábrázolják és előnkbe állítsák, hogy megismerjük. Mert, a mint már fennebb kifejtettük, mintegy pecsétek azok, a melyek Isten ígéreteit pecsétlik meg. Bizonyos pedig, hogy Isten soha semmiféle ígéretet nem adott az embereknek másként, hanem csak a Krisztusban; hogy tehát Istennek valamely ígéretére megtanithassanak: szükségképen a Krisztust kell felmutatniok. Csak egy a különbség közöttük: amazok a megígért Krisztust vázolták, midőn még várják vala őt, ezek pedig az eljött és megjelent Krisztusról tesznek bizonyosságot. Ezek, mihelyt részről-részre és jegyről-jegyre ki lesznek mutatva: sokkal világosabbakká válnak. Ime: a körülmetélkedés a zsidókra nézve symbolum (jelkép) volt, hogy emlékeztesse őket arra, hogy valami embernek magvából származik, az az emberi természet meg van romolva és így ki kell metszeni. Ezenkívül bizonyosság és emlékeztető jegy volt, a mi által erősítsék magukat Ábrahámnak, a megáldott mag felől adott ígéretben, a kiből megáldandók lesznek a földnek minden népei; a kitől maguknak is várniok kell saját megáldásukat. Nos, — a mint Pál tanítja, ez az üdvözítő mag, a Krisztus volt; a kiből egyedül remélték, hogy vissza fogják kapni, a mit Ádámban elveszítettek. Ennélfogva az volt reájuk nézve a körülmetélkedés, a mi, a Pál tanítása szerint, Ábrahámra nézve volt, t. i. a hitből való megigazulásnak jegye; azaz, olyan pecsét, a mely annál inkább megerősítse abban, hogy az ő hitü-

ket, melylyel magát a magot várták, Isten nekik megigazulásul tulajdonítja. A mosakodások és tisztálkodások a saját tisztátalanságukat, undokságukat és fertelmes voltukat mutatták fel előttük, a melyekkel természetükbe valának megfertőzve. De egyszersmind egy más furdót is ígértek nekik, a mely eltörlő és lemossa minden szennyüket. És ez a furdó Krisztus vala, kinek vére által megtisztultunk, kinek sebei által meggyógyultunk. — Az áldozatok saját gyarlóságaikról győzték meg őket és egyszersmind megtanították arra, hogy szükség van valami elégtételre, melylyel Isten igazságosságának leszámoljanak. Hogy lesz tehát valaha egy főpap, közbenjáró Isten és emberek között, a ki vérenek kiontásával eleget tesz Isten igazságosságának és egy olyan engesztelő áldozat, a mely elfogadtassék a bűnök bocsánatára. E főpap volt Krisztus, ki saját vérét ontotta ki, ki maga volt a véres áldozat. Mert ő magát adta halálra, az Atyának engedelmeskedvén, a mely engedelmissége által eltörlötte az emberek engedetlenségét, a mi az Isten haragját kihívta volt.

A mi, a mi szakramentumainkat illeti, ezek Krisztust annyival világosabban állítják előnkbe: a mennyivel világosabban jelentetett ki az embereknek azóta, a mióta az Atya, a milyenek ígérte, valósággal olyannak is ismertette meg őt. Mert a keresztség nekünk arról tesz bizonyosságot, hogy megtisztítottunk és megmosattunk; az úrvacsora pedig, hogy megváltottunk; a víz jelképezi a megtisztulást, a vér az elégtételt. Ez mind a kettő feltaláltatik a Krisztusban, a ki — mint János mondja, — jött vérnek és víznek általa; azaz, hogy megtisztított és megváltson. Ennek bizonyossága az Isten lelke is: sőt három bizonyosság van együtt: a víz, a vér és a Lélek. A vízben és vér-

aki látta, érezte, hogy szomorú vége lesz ennek, mindig is olyan bánatos volt. Voltak szép, serdülő gyermekei, akik napról-napra nőttek. De azért folyt a dőzsölés napról-napra szakadatlanul. Van hozzá idő és még van pénz is... Még van...

\* \* \*

Az időnek gyors szárnya van, repül, repül és minden szárnylibbenéssel változik a világ, a világban a dolgok.

Az idő repült és szárnycsapásai nagyságos Érmelléky László ur háza tájékán is ott hagyták nyomaikat. Az ősi kurián nagyon meglátszott, hogy senki sem gondolt vele. Bozót verte fel a parkot, a kastélyról nagy darabokban hullott le a vakolat, szabadon jár be a szél az elkorhadt tetőn, nem igazítja senki, nem bánja senki. Benn a szobákban is a pusztulás mindenén, sehol egy nyom, mely a gondos nő; a hü feleség kezére vallana. Elment a hü feleség régen oda, ahol zavartalan nyugalom van — a temetőbe. Hát a gyermekek? A vidám, szép gyermekek? Hol vannak? Nagy a világ. Hol itt, hol ott, kegyelem kenyeren, a rokonoknál. Csak ketten vannak még a pusztulás közepette: a nagyságos ur és Arany-szál, a cigány. Ott ülnek mind a ketten az asztal mellett előttük egy nagy üveg pálinka, mely-

ből nagyokat isznak. Majd felveti zavaros tekintetét a nagyságos ur és rekedten szól:

— Héj, alszol Arany-szál? Hogy van a régi nóta?

Rövid az élet — örök a sir,  
Igyál és — ne sirj.

Aztán isznak, ordítanak, hogy messzire hallszik az ocsmány orgia.

De bételt a róvás. Egy reggel üresen jött haza Arany-szál a nagy pálinkás üveggel. A Pulyka zsidó nem ad többet. Aztán jöttek hivatalbéli urak, a kisbíró is a falu dobjával és... egy... kettő... Senki többet! Nagyságos Érmelléky László urnak a testi ruháján kívül nem maradt egyebe a nagy világon. Más nap jökor hajnalban, hogy ne lássa a falu népe, kilépett ősi portájáról, beesett szemeiből hullottak a könnyek, egy hosszat sohajtott, de vissza nem nézett. A sarkában állott Arany-szál, annak a szemeiből is hullottak a könnyek. Aztán elváltak egymástól. A nagyságos ur neki ment a nagy világnak, Arany-szál pedig felkereste a faluvégén a cigányputrikat és megtelepedett az atyafinál. Nagyon szívesen fogadták. Hát azt a másikat szívesen fogadja-e valaki?

\* \* \*

ben a tisztulásnak és megváltásnak bizonyosága van; a Lélek pedig, a legkiválóbb tanú, erőssé teszi hitünket az ilyen bizonyosságokban. Ez a magas titok világosan megmutattatott nekünk a Krisztus keresztfáján, midőn az ő szent oldalából vér és víz folyt ki. A mit ez okból joggal nevez Augustinus a mi szakramentumaink forrásának. Hanem ezekről bővebben és részletesebben kell szólnunk!

(Folyt. köv.)

## Összel.

Bus méla napjai a hervadásnak  
Im eljövének észrevétlenül;  
Mint jönnek az őszhajsálak fejünkre,  
Itt a tavasz s a nyár tova repül . . . .  
Mulanódság világa közeleg,  
Fáradt szellője arczoman lebeg.

Halvány sugár dereng még a mezőken,  
De e sugárnak senkisésem örül;  
Ugy képzelem én mint a mécsvilágot —  
Mely busan ég a ravatal körül . . . .  
Körülem minden bádjad, szintelen;  
S merengés vágya kél a lelkemen

És elmerengek! Oh de nem a jövőn,  
Mit keresnék ott ily roskatagon:  
Én a mult élet tájain andalgok,  
És bánatos sohaj kél ajkamon:  
Mert nem látok mást csakis romokat,  
Hányszor borítá könyvem azokat . . . .

De nem panaszkok. Tudom, hogy a földön  
A legszebb rózsa sem tövistelen.  
S oly gyorsan illan el üdvünknek álma.

Hideg, zuzmarás téli nap volt. Aranyszál eldideregve piszkálta a tüzet a cigányputriban, mikor egy tántorgó ember taszitotta be a rozoga ajtót s szótlánul rogyott le a szalmára a pislákoló tűz mellé.

— Nagyságos uram, jóltevőm, mindenem. Kialtott fel Aranyszál. Csókolta, dörzsölte, míg felmelegedett, s mikor megszóllalt végre, ugrált örömeiben mint a hű kutya gazdájának. Aztán kiosont a konyhából és kevés idő múlva vissza jött, kenyér és szalonna darabokat szedett elő tarisznyájából, még a régi nagy üveget is telehozta pálinkával. Ettek és megitták a nagy üveg pálinkát. Aranyszál elővette a repedezett hegedűt, de nagyságos Ermelléky László ur leintette:

— Hagyd el Aranyszál — nagyon hosszú az élet, késik a sir.

Még egyet huzott a nagy üvegből, aztán szeme lecsukodott és elterült a szalmán. Nem is ébredt fel többet soha.

Szomoru történet ez, tanulhatnak belőle nagyon sokan.



Miként a hullócsillag az égen . . . .  
Fényt árny követ, mosolyt könnyullatás.  
Rövid nyarat a hosszú hervadás.

Nézzétek, a kik lázasan örültek  
Fényes napoknak a sir-várja már:  
A jóban, szépben oktalan ne bizzunk,  
Mert rájuk is enyészet árnya vár;  
S bár ontsunk értök tengerkönyeket,  
Nem adhatunk mi hosszabb életet.

De épen azért, mert rövid az élet,  
Használjuk bölcsen röpke perceit:  
Buzgón működve a jóért, igazért,  
Mert alkalom van arra bőven itt . . . .  
Igy a rövidre szabott életet  
Fenntartja hosszan az emlékezet . . . .

Vegyünk bucsut a hunyó természettől,  
De csüggedetlen s fájdalomtalan;  
Ajuknk mosolyghat — míg szemünkre köny száll,  
Mert lelkünk csak bus nem vigasztalan;  
A változás, mi őt itt érheti,  
Egy szebb magasabb pályát nyit neki . . . .

Kik sirni jártok a bus temetőbe,  
Oh törüljétek hát le könyvetek,  
Azért, hogy helyet s alakot cseréle. —  
El nem vezett, a kit szerettetek:  
De él öröm közt ama tájakon —  
Hol nincsen hervadás, nincs fájdalom.

Dénes József.

## Isten igéje.

Péld. 11. 14. Aki erősen ragaszkodik az igazsághoz, vet az életre. A ki követi pedig a gónoszt, az ő halálára vett.

Alig viszik be az utolsó kalongyát a megáldott mezőről, már készítik a vető magot. Mikor a csűr megtelik étellel, a gazda szeme a jövőbe néz s nyakába veszi az ő zsákját, hogy vessen az »életre«, mert, »aki nem vet, nem arat; a munkás ér vidám nyarat.«

A mező olyan még, mint megrakott terített asztal, a fénylő napsugár kellemes fürdőt kínál az ég madarainak, de ők már utra kelnek. A gazdának csüre tele van, de már megy az ő mezejére, hogy biztosítsa a jövőt. Honnan ez előrelátás, miért e gondoskodás?

A madarat ösztöne, az embert érteleme vezérli, hogy biztosítsa ételét és életét. A kegyelmes Isten ígéretét bírjuk, hogy míg a földön ember lesz, vetés és aratás meg nem szünik soha. És minden esztendőben vetnünk kell, hogy a test életét megtarthassuk. Oh de ez még nem *emberi* élet! Az állat is megszerzi az ő eledelét, eszik és él. Az ember élete ennél sokkal több, dicsőbb, magasabb. Az ember életében ott van a vágy, a remény, ott van a szeretet, ott van az igazság éhezése és szomjuhozása, ott az irgalom, könyörület, ott a becsület, jellem, lelkiismeret; ott a

hűség, odaadás, önfeláldozás; ott van a hit, egy láthatatlan világnak sejtelve, Istennek keresése: ott van a *szív és lélek*. Az Ildvezítő mondja: »én vagyok az élet. Ime ez az élet, a lélek élete, a mely nem árnyék, nem arasznyi, hanem valóság, hanem örök, mely összeköti az eget a földel, az embert az ő Istenével.

A lelki életnek is táplálékra van szüksége, azért mondja az Irás: »Aki erősen ragaszkodik az igazsághoz, vet az életre. A ki követi pedig a gonoszt, az ő halálára vet.«

Aki erősen ragaszkodik az igazsághoz... Mi az igazság? — A sokat üldözött zsoltáriró háborgó lelke felkiált: »Uram, bocsásd ki a te világosságodat és igazságodat.« Isten kijelentette az igazságot. Szent könyvünkől ezer sugárban ragyog felénk. Ez az igazság, amely lelkünket megnyugtatja, szívünket éléti. Erősen ragaszkodni az igazsághoz: ez a jellem, a becsület. A tiszta jellem olyan mint az arany: rozsdá nem marja, meg nem emészti soha. A ki erősen ragaszkodik az igazsághoz, vet az életre.

Az Ur Jézus Krisztus ártatlanul szenvedett és meghalt a bűnös emberiségért, de az igazságot meg nem tagadta s vetett az életre, lett az »életnek fejedelme.« Luther a hatalmasok előtt így szólt: itt állok, más-kép nem tehetek, Isten légy segítségül nekem! Kálvint elűzik, halálra fenyegetik, de Isten törvényéből egyetlen betűcskét nem enged. A magyar papokat megverték, házukból kidobták, ostorral hajtották hideg szélben, félmeztelen, messze tengerre nehéz rabságra, de a Krisztust meg nem tagadták, az igaz evangéliumhoz erősen ragaszkodtak s nyomukban támadt élet, nevük dicső fényben ragyog időtlen időnkig — vetettek az életre. És az ősök is — oh hogy immár csak emléküik van meg! — erősen ragaszkodtak az igazsághoz, szemet nem hunytak a gonoszság előtt, a bünt nem túrték maguk között, a czégerést be nem engedték az Isten házába, mert ott csak az igazak lakozhatnak; szenvedtek, áldoztak, de hitőket el nem adták volna Dárius kinciséért. És a nehéz időkben az egyház élt, virágzott, mert hívei erősen ragaszkodtak az igazsághoz, — vetettek az életre.

A ki erősen ragaszkodik az igazsághoz, vet az életre. Azt mondja az Irás: »Az igazság utjában van élet«, az igaz virágzik, mint a pálma és nagyra nő, mint a Libanon czédruša. »A gono-

szak eltörültetnek a föld színéről, de az igazak élete örök.« Ime az igazaké az ígéret, ők az élet, ők az élet.

Aki követi pedig a gonosztságot: az ő halálára vet.

A szépen mosolygó almán megjelenik egy petty, egy foltocská, észrevétlen terjed s megrothasztja az egészet. A hatalmas tölgyfa kérge alatt rágni kezd egy parányi féreg s megőröli az egészet. A lélek foltja, rozsdája, férgé, a bűn, minden gonosztságnak feje, a szülő anyja, melynek kedves eledele az emberi lélek. Ez a kárhozat tüze, mely megemészti még a csontokat is, míg az élet tüze olyan, mint a Horeb lángja: magasan lobog, élét és nem emészti.

A szántó-vető követi a gonoszt: keresi az árnyékot, hisz az »urak« sem mennek a mezőre, — követi a fényűzést, többet költ mint a mennyit szerez. De eljön mint az utonálló az ő szegénysége, elzüllik, megsemmisül, mert vetett az ő halálára.



TISZA LÁSZLÓNÉ.

Szül. 1831. Megh. 1904.

igaz bíró ítél és ő megsemmisül, mert vetett a halálra. Aki követi pedig a gonosztságot, vet az ő halálára, mert »a gonoszok eltörültetnek a föld színéről.«

»Ki mit vet, azt aratja.« »Aki erősen ragaszkodik az igazsághoz, vet az életre.« Aki követi pedig a gonoszt, az ő halálára vet.«

b. s.



## Világkrónika.

**Japán-orosz háboru.** A harcztérről az utolsó napon jött valamennyi hír megerősíti, hogy Kuro-patkin nem fog döntő mérkőzésbe bocsátkozni Mukdennél, hanem jóval északibb pontra üti fő főhadiszállását. A jelek arra vallnak, hogy Kuro-patkin Tieling mellett fogja felvenni a döntő csatát. A Hun-folyó Mukden környékén sekély, partja alacsony s az ott emelt sánczok nem adnának valamennyire való védelmet az orosz seregeknek. Kuropatkin elhatározta, hogy sergét három részre osztja, mert a liaojangi csatában szerzett tapasztalatok meggyőzték arról, hogy serge csak megsosztva képes mérkőzni az egyesült három japán sereggel. Port-Actur ostroma még mindig tart. Újabb jelentések szerint azonban az oroszok helyzete válságos lett, mert valamennyi külső erődítmény a japánok hatalmába került, s a belső erődítmények védelmére Stössel tábornoknak csak néhány ezer embere van. Ugy látszik tehát, hogy Port-Actur rövid pár nap alatt teljesen a japánok kezébe jut.

**A szerb király koronázása** szept. 21-én folyt le Belgrádban nagy nemzeti ünnepek között. A nemzetnek eddig nem volt királyi koronája és koronázási jelvényei. Most csináltatt I. Péter, szerb király. A korona azon bronz ágyuk egyikéből készült, melyet száz évvel ezelőtt a mostani király nagyatyja használt a szerb szabadság harczban. A többi koronázási jelvények: az ország almája, a királyi pálcza, és királyi palást. Hogy a mult évi véres emlékek is eltűnjenek, lebontották a régi királyi palotát és mást építettek helyére. A király a templomban ünnepélyes fogadalmat tett, hogy Szerbia törvényeit meg fogja tartani.

**Romában** tartotta meg ez évi közgyűlését a szabad gondolkozók társasága. A pápa egy tiltakozást ad ki a hozott határozatuk ellen. Vajjon, kitörődik vele?

**Japánban** számos Szent János-bogár-kereskedő van, a kik 60—70 embert alkalmaznak az este vilagitó kis bogárkák összefogdosására. Az így fogott kis bogaraknak főleg a nagy városokban van kelete, mert a japáni ünnepélyeknél, multságoknál, akár a legelőkelőbb nemesség rendezi, akár a szegény nép, elmaradhatatlan a Szent János-bogár, vagy átlátszó kalitkákban tartogatják, vagy pedig a vendégek jelenlétében egyszerre egész rajokat eresztenek ki.

## Kegyesség útja.

**Az eldugott biblia:**

Csodálkoztam, de egyuttal nagyon is örültem, amint egy vasárnap a templomban láttam Karay Miklós ügyvédet a fiával. Csodálkoztam, mert megátalkodott Istentagadó volt. Örültem, hogy megtért. Eddig sohasem láttam a templomban, most először jelent meg ott. Egy pár pil-

lanatig kételkedtem még. Azt hittem, hogy csak a fia kedvéért jött el. De amint észrevettem szemében a hitnek felcsillanó fényét, meggyőződtem, hogy Istenhez tért. Kimondhatatlanul jól esett ez lelkemnek

Az istentisztelet után melegen kezet szorítottunk egymással. Midőn elváltunk arra kért, hogy látogassam meg délután. Én megígértem.

\* \* \*

Délután meglátogattam. Nagyon szívesen fogadott és dolgozószobájába vezetett. Két hatalmas szekrény állt a szobában telve diszkötésű könyvekkel.

Leültünk egymás mellé. Pár pillanatig szólanok voltunk. Én nem tudtam, hogy mit beszéljek. Ő is tusakodott magában. Végre megszólalt: »Nagyon köszönöm, hogy meglátogattál. Életem új korszakához értem és azért kérlek légy támaszom. Ne csodálkozz, mindent elfogok mondani. Te tudod jól, hogy nagyon szeretem a könyveket. E két szekrény tele van. Amikor csak tehetem, mindig olvastam, de minden rendszer nélkül. Az eredmény az lett, hogy hitetlen Istentagadó vált belőlem. Sokszor kértél engem, hogy térjek vissza Istenhez. Én kinevettek, amiért megszakadt közöttünk a barátság. Mindezzel nem törődtem semmit. Hitet, Istent gyűlöltem szívem mélyéig, míg be nem következett a tegnapi váratlan esemény, mely visszatért az igaz utra. Látod, könyvtáram tele van az irodalom legjobb műveivel. Van itt egy régi biblia is, de ezt tegnapig sohse olvastam. Nem is tudtam, hogy könyvtáramban volt. Tegnap olvastam először. Halgass meg csak figyelmesen, mint történt a megtérésem: Már egészen sötét volt, midőn hazatértem. Dolgozószobámba akartam jönni, midőn meglepetve vettem észre, hogy lámpa ég ott. Óvatosan, halk léptekkel jöttem az ajtóhoz. Benéztem. Fiam, aki most a negyedik elemibe jár, az asztal mellett egész nyugodtan ült egy könyv mellett. Valószínűleg a könyvszekrényből vette. Nagyon megharagudtam, mert tiltottam, hogy könyveimhez nyuljon, amelyeket különben sohse zártam el.

Dühösen beléptem a szobába. Fiam megrezzent, de csakhamar nyugodt lett.

— »Hogy mertél a könyvekhez nyulni!« — kérde tőle szigoruan.

— »Bocsáss meg atyám, nem tudtam, hogy ma ily korán jössz haza. Büntess meg, csak engeddd ezt az egyetlen könyvet olvasni,« — szölt egész nyugodtan emelt fővel.

Felelet helyett fölkaptam a könyvet. A biblia volt. Eddig sohse vettem észre, talán korán elhunyt nőm tette könyvszekrényem egyik zugába. Azért nem vettem észre. Rendkívül boszantott a dolog, hogy házamban biblia van. A kályhához közeledtem, bele akartam vetni a tűzbe.

Fiam elsápadt és felém rohant. Megragadta a kezemet és siró hangon kért, ne fosszam meg ettől a könyvtől. Ő jó akar lenni, hogy Isten az anyjához vezesse őt. Ő nagyon szereti még most is a mamát és találkozni akar vele.

Igy siránkozott. Az anya szóra megrendül-

tem és eszembe jutott feleségem, akiről oly sokat meséltem fiamnak. Könny gyült a szemembe és elszégyeltem magamat. Én megakartam fosztani fiamat attól az egyetlen boldogságától, hogy anyjával találkozassék. Lehajoltam hozzá. A tőlelem és forrón megcsokoltam. Fiam ragaszkodásában a biblia iránt láttam, hogy mégis van Isten, akit eddig nem ismertem és akit legjobban lehet megszeretni a bibliából.

»Ne félj fiam. Ezután együtt fogjuk olvasni a bibliát. Nem kell félned.«

Fiam nyakamba ugrott. Szenvedélyesen megcsókolt és örömtől ragyogó arccal susogta: »Köszönöm apa, köszönöm.« Ugy-e most együtt fogjuk meglátni a mamát. Ez tegnap történt. Ma először templomban láthattál. Tegnap is, ma is fiammal együtt olvastuk a bibliát. Megtértem. Jó keresztyén leszek ezután. Azért hivattalak, hogy ismertess meg Istennel, hogy fiamnak is beszélhessek róla.

Elhallgatott. Én nagy örömmel felkeltem és melegen megszorítottam a kezét: »Ne félj. Isten irgalmas. Ezután minden este átjövök és együtt fogjuk olvasni a bibliát.«

Rügy.

## Egyházi élet.

**Papválasztások.** Szeptember hó 26-án tartott meg *Farczádban* és *Küsmödon* a papválasztás, a hivek legszebb egyetértése mellett. Farczádba *Lőrincz* Áron, Küsmödre *Márton* Árpád most végzett ifju papokat választották meg. A *bikafalvi* egyházközség Vén Mihály esperes helyébe *Takács* Károly Kőkösi lelkipásztort hívta meg, szintén egyhangu elhatározással. Szerencsét kívánunk ifju barátinknak, hogy sikerrel építhessék az istenországát.

**Templomavatás.** Lélekemelő ünnepélyt tartott folyó hó 11-én a Szilágy-szolnoki egyházmegyében levő tasnádszarvadi ev. református egyházközség. Ekkor avatta fel ugyanis teljesen kiújított templomát. Ott volt a vidéki papság majdnem teljes számban, Viski Pál esperessel az élén és a hivek nagy serege. Előimát mondott Nagy Lajos paczali lelkész, kitűnően előadott egyházi beszédet Kovács Zsigmon pelei lelkész, magas szárnyalatu felavató imát Viski Pál esperes, keresztelt Tóth Lajos m.-csaholi lelkész és urvacsorát osztottak Ignác Márton, érszentkirályi és Tamás László kr.-mihályfalvi lelkészek, berekesztette az ünnepélyt Bartha Miklós helybeli lelkész imádsága.

**Bóka** György holtmarosi ev. ref. lelkész, egyházmegyei törvénybíró, három napi keresztyéni türelemmel viselt szenvedés után, f. hó 13-án éjjeli 11 órakerületének 63-ik, papságának 33-ik, házasságának 29-ik évében elhunyt. Az Isten-és emberszeretet igéjének buzgó hirdetője; templomban, háznál és társaságban a békességnek igaz apostola; családi életében a szelidség, jóság példányképe; baráti körben az ártatlan vidámság ápolója; egyházában, községében a vallásosság,

tiszta erkölcs és kitartó munkásság terjesztője; a hit templomának, az ismeret hajlékának megépítője vala közöttünk. A mit hirdetett, a mit keresett és a mit megérdemelt: az égi Atya szeretetét, az égi haza békességét, övéinek áldó kegyeletét, hiveinek, barátainak hű emlékezetét ime megtárlta. Legyen emlékezte áldott!

## Felhívás előfizetésre.

A »*Vasárnap*« ezen számával a negyedik évfolyam utolsó negyedébe léptünk. Az esztendő ezen hátra lévő időszakára, *október*, *november*, *december* hónapokra a »*Vasárnap*« előfizetése csupán *egy korona*. Ujjonnan jelentkező előfizetőinknek a szeptember havi számokat ingyen küldjük meg.

Az esztendőnek ezen időszaka az, mely legalkalmasabb arra, hogy hasznos olvasmányokkal foglalkozzunk. Ragadja meg tehát mindenki az alkalmat és szerezen magának egy kedves szórakoztató és hiterősítő társat a »*Vasárnap*« képes családi, heti ujság megrendelésével. A jó Isten nehéz esztendőt mért reánk. A »*Vasárnap*« a szomorúság napjaiban lelki vigasztaló kíván lenni; a testi szegénység közepette, a lelki kincsek gazdagságát akarja nyújtani. Kérünk titeket, atyámfiai, fogadjátok el — e csekélyke árellemben — ezen értékes, drága ajándékokat, mert másutt nagy áron se kapjátok meg. Mi mindent a *Krisztus* nevében adunk. Másutt a világ nevében, a Sátán nevében kínálnak. Krisztus által üdvösséget, a Sátán által kárhozatot nyertek. Melyik kell inkább? . . .

Régi előfizetőinket arra kérjük, hogy támogatásnak bennünket nemes munkánkban. Ők már ismernek és bizonyoságot tehetnek, hogy a mi munkánk nem hiába való. Töborzanak hiveket a »*Vasárnap*« zászlója alá!

A kik előfizetésüket még nem rendezték azokat arra kérjük, hogy az év végéig sziveskedjenek rendezni, hogy a nyomdát mi is fizethessük.

A »*Vasárnap*« előfizetési ára az esztendő végéig 1 korona. Egész évi előfizetés: 4 korona; félévi 2 korona. Az előfizetési pénzek *Becsék D. Fia könnyunyomdájába* küldendő, Székelyudvarhely, Árpád utca 3. sz.

A »*Vasárnap*« szerkesztősége.

## Mai képünkhöz.

Tisza Lászlónak, a szabadságharc egyik vitéz katonájának özvegye, *Holles* Otilia a múlt tél végén hunyta le szemét örök álomra, 73 éves korában. Egy derék házi asszony, egy kiváló honleány és egy ritka vallásos buzgóságu nő Tisza Lászlóné. Leányait példás gonddal nevelte, kik aztán a legelőkelőbb házasságot is tették. Így Ilona gróf Tisza István miniszterelnök, Etelka Zeyk Károly földbirtokos, Jolán gróf Bethlen Pál főispán és Anna Sándor János belügyi áliamtitkár neje lett. Jótékonyágát, egyházas buzgóságát

mindenfélé ismerték, de mégis legközvetlenebbül érezték a mező-nagycsániak. Szerfelett örült, ha valakivel jót tehetett különösen a szegények, betegek s az iskolás gyermekek voltak állandó gondoskodásának tárgyai, az iskolás gyermekeknek minden vizsga, minden karácsony alkalmával osztott ki hasznos tárgyakat, s ilyenkor mindig megvendégelte őket. Együtt örült a gyermekekkel, de örömét és ajándékozásait nyilvánosságra hozni mindig megtiltotta. A rendnek, pontosságnak, takarékoságnak mintaképe volt, családi és igazi magyaros szép lakásában a padlástól a pipczig minden a maga helyén volt, maga szerezte mindent eltenni. Munka és foglalkozás nélkül sohasem lehetett látni, igazi élvezete volt a folytonos, kitartó munkálkodás. Ilyenek voltak a régi magyar asszonyok.

## Vegyes hírek.

**Kossuth Lajos emléke Amerikában.** Hogy Kossuth Lajos mekkora hatást ért el Amerikában, mikor, mint bujdosó ott a magyar nemzet érdekében szónoklatokat tartott: azt, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy az öregebb amerikai polgárok ma is emlegetik az ő nevét. De a fiatalabb nemzedék is jól ismeri a Kossuth nevet, mert az amerikai iskolákban, Kossuth Lajos beszédeiből is tanítják az ékesen szólást és megemlékeznek arról, hogy ki volt, mit tett, miért szenvedett Kossuth Lajos. Roosevelt elnök részleteket mondott el szóról-szóra Kossuth Lajos beszédeiből Gunszt Bertalannak, Kossuth Lajos volt titkárjának, midőn őt néhány hét előtt fogadta. Ez a körülmény, míg egyfelől büszkeséggel tölt el, hogy a jó Isten olyan nagy hazafit adott a magyar nemzetnek: addig másfelől azon kell lennünk, hogy a Kossuth haza- és szabadság szeretetét ápoljuk hiven lelkünkben!

**Halálos szerencsétlenség történt a kovásznai elemi iskola építésénél.** A földből kiáramló kén- és szén-sav két családó ember életét oltotta le. Az elemi iskola új épületénél az ácsok már a fedélzeten dolgoztak s e közben történt, hogy Barta György ács szekerczéjét leejtette s ez a nyitott pincze ablakon át az egész méter mély pinczébe esett. Barta a szerszám után ment, de midőn ott lehajolt, hogy a fejszét felvegye, egyszerre összeesett. — Molnár munkafelügyelő meglátta, s azonnal az ács után ugrott, hogy ha lehet, mentse ki, de a fojtó levegő menekésre kényszerítette. A nagy riadalomra összesereglettek a munkások is. De egyiknek sem sikerült Bartiát annyira megközelíteni, hogy megmenthessék. Egyedül Szük András jutott el társa összesett testéig, de pár lépésnyire attól menekvés közben holtan rogyott össze. Az iskola pinczehelyisége aligha használható lesz a veszedelmes gázak miatt.

**Szabad gondolkozók asztaltársasága** van alakuló félben Kolozsvárt. Csodálatos, hogy még ezen cím alatt is társaság alakul. Volt ennek

értelme a reformáció előtt, mikor csak úgy volt szabad érezni és gondolkozni, a hogy a római pápa és az egyház akarta: de, ma, hála Istennek, már mindenki szabadon gondolkozhatik. A kibocsátott felhívás azt mondja: »Czélunk az erők tömörítése, a szabadgondolkodás terjesztése czéljából. Egyesületi könyvtár, folyóiratok járatása, tudományos előadások, eszmecserék által lekövetni a régi bálványokat s megakadályozni, hogy helyükbe új bálványokat emeljenek. Hát, a czél magában véve nem rossz. De, ha a régi bálványok alatt a keresztyén hitet, a Jézus tiszta evangéliumát értik — összetévesztvén ezt valamelyik felekezet hitcizkáiéval — akkor rossz uton haladnak és még rosszabb bálványokat fognak emelni. A tudomány, a szabad gondolkodás nem lehet ellensége a Krisztus evangéliumának, hiszen éppen ezen evangélium ereje szabadította fel a gyámság alól, és ez élteti ma is. A protestáns egyház a szabad gondolkodás, a felvilágosodás zászlóját tartja kezében. Aki tehát lelki szabadságra vágyik, itt feltalálhatja.

**Uj bárók.** A király gelsei Gutmann Ödön, Vilmos, László és Aladár nagyiparosoknak és nagybirtokosoknak az örökös magyar bárói méltóságot adományozta »gelsei és belisczei« előnévvel. A kitüntetett család a nagyipar sikeres emelésében, a külföldre is kiható versenyben, emberbaráti és közmívelődési intézmények támogatásában szereztek érdemeket. Ezért »gelsei« előnévvel már régebben magyar nemességet nyertek, most pedig a báróságban nyilvánult a legfelsőbb elismerés.

**A román tisztek visszahívása.** A nagyobb államok hadseregében szolgálnak idegen tisztek is, akiket kisebb államok küldenek ki, hogy hadügyi tapasztalatokat szerezenek. Nálunk jelenleg román tisztek vannak beosztva úgy a gyalogságnál, mint a tüzérségnél, valamint a műszaki csapatoknál. A román kormány, most visszahívta a magyarosztrák hadsereghez beosztott tisztek nagy részét, minthogy már hosszabb idő óta teljesítenek szolgálatot, és így feladatukat befejezték. Valószínű, hogy a román kormány a visszahívott tisztek helyett másokat fog ideküldeni.

**Tizezer-koronás alapítvány a vakoknak.** Az embert sújtó szerencsétlenségek között talán a legkínosabb a vakság. A ki vele születik, egész életére meg van nyomorítva, mert ezzel a csapással az emberi képességek kifejtése rendkívül megnehezül. A vakok budapesti országos nevelő intézete ezen a borzasztó szerencsétlenségen enyhítő áldásos működésével. Nemes emberbarátok létszámának és most fennállásának biztosítására és nemes céljainak előmozdítására tizezer koronás alapítványt tett Luczenbacher Jenő. Bárcsak e tett a vakok ügyének felkarolásával, igyekeznék a társadalom azon is, hogy lelki vakok szemérőle vegye a hályagot!

